higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

EKONOMIESE OMGEWING
NKR VLAK 2

XX Februarie 2020

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 6 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1

1.1.1	B
1.1.2	C
1.1.3	D
1.1.4	B
1.1.5	B
1.1.6	A
1.1.7	C
1.1.8	D
1.1.9	D
1.1.10	C

(10 × 1) (10)

1.2

1.2.1	K
1.2.2	I
1.2.3	G
1.2.4	B
1.2.5	H
1.2.6	D
1.2.7	E
1.2.8	J
1.2.9	A
1.2.10	C

(10 × 1) (10)
[20]

VRAAG 2

2.1

2.1.1	Ekonomies
2.1.2	Fisies
2.1.3	Maatskaplik
2.1.4	Maatskaplik
2.1.5	Ekonomies

(5 × 1) (1)

2.2
- Geboue
- Paaie
- Spoorweë
- Brûe
- Stadions
- Lughawens
- Telekommunikasiestelsels

(Enige 5 × 1) (5)
[10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

VRAAG 3

3.1 Ondernemings wat deur die staat bestuur word (2)

3.2
- ESKOM
- Suid-Afrikaanse Lugdiens
- SABC (3)

3.3 3.3.1
- Minder geld om te spandeer
- Beroerde lewe vir huishoudings wat nie elektrisiteit kan bekostig nie

3.3.2
- Ondernemings sal hul winsgewendheid inboet
- Elektroniese toerusting sal duur wees

(2 × 4) (8)

3.4
- Langdurige kragonderbrekings
- Ondernemings ly weens ongerief
- Toename in misdaad (3 × 2) (6)

3.5
- Salarisverwante stakings
- ESKOM-amptenare wat van korrupsie beskuldig word
- Beurtkrag (3 × 2) (6)

3.6 Uitvoere sal goedkoop wees✓ indien die rand appresieer.✓ Verhoogde invoere sal tot hoë produksie vlakke lei.✓ Daar sal meer werksgeleenthede wees.✓ Daar sal ekonomiese groei wees.✓ (5)

[30]

VRAAG 4

4.1 4.1.1 Vraag daal namate prys styg. (2)

4.1.2
- Prys van 'n produk
- Prys van verwante goedere
- Inkomste van voornemende kopers
- Aantal voornemende kopers
- Verandering in inkomste
- Verandering in prys van aanvullende produk
- Verandering in plaasvervangers se pryse (Enige 4 × 1) (4)

4.1.3
- Behoeftes is onbeperk ✓✓ en ding met mekaar mee.✓✓
- Begeertes vul mekaar aan✓✓ en verskil van tyd tot tyd, plek tot plek en persoon tot persoon.✓✓ (4 × 2) (8)

4.1.4
- Om in die toekoms goedere en dienste te koop
- Om geld vir onvoorsiene gebeure beskikbaar te hê
- Om vir hul oudag voorsiening te maak
- Om rykdom en inkomste te verhoog (4)

4.1.5
- Ekonomiese goedere word met skaars hulpbronne vervaardig en kan 'n prys in die mark behaal.
- Verbruiksgoedere word deur huishoudings gebruik om hul begeertes te bevredig, byvoorbeeld motors en toestelle. (2 + 2) (4)

4.2
- Die koste van invoere
- Binnelandse vlakke van produksie (2 × 2) (4)

4.3
- Kan tot afleggings lei
- Verminder die vraag na plaaslike produkte
- Verlaag winste van plaaslike ondernemings (3 × 2) (6)

[30]

VRAAG 5

5.1 5.1.1 Ekonomie presteer onder sy potensiaal (2)

5.1.2
- Afname in vraag na goedere
- Hoë rentekoerse
- Politieke onstabiliteit
- Verlangsaming in vervaardiging
- Dalende huispryse en -verkope
- Ineenstorting van aandelemark
- Deregulering (Enige 4 × 1) (4)

5.1.3 Werksgeleenthede en indiensneming✓
- Werkloosheidsyfers is geweldig hoog tydens 'n resessie, met individue en families wat sukkel om werk te vind om elke maand die rekeninge te kan betaal.
- Werkverlies beïnvloed die standvastigheid van families en individue, baie ly aan depressie, alkoholisme, en ontkenning.

(Enige EEN)

Familie/gesinslewe✓
- Die stres weens die feit dat mense nie werk kry nie en die gepaardgaande verlies aan inkomste kan interfamlie-verhoudings baie nadelig beïnvloed, wat jare kan neem om te herstel.
- Gesinne moet soms by familielede of vriende geld leen, wat tot spanningsvolle situasies kan lei. (Enige EEN)

Onderwys✓
- Baie gesinne kan tydens 'n resessie nie bekostig om hul kinders kollege toe te stuur nie.
- Kollege ondergaan veranderings weens groot getalle studente wat klasse bywoon, wanneer kolleges/universiteite klasse met te veel student volmaak of klasse, hoofvakke en personeel verminder. (Enige EEN)

Veranderinge in lewenstyl✓
- Sommige gesinne moet hul planne verander, hul huise verkoop, van skool verander, en vakansies kanselleer
- Kindermishandeling neem toe. (Enige EEN) (8)

5.1.4
- Spits
- Inkrimping
- Laagtepunt
- Uitbreiding (4)

5.1.5 Meer goedere en dienste word uitgevoer (2)

5.2 Strukturele veranderings verwys na veranderings in die onderliggende struktuur van 'n ekonomie,✓✓ byvoorbeeld, verandering in tegnologie.✓
Sikliese veranderings verwys na gereelde op-en-afbewegings (skommelings) van ekonomiese faktore,✓✓ byvoorbeeld inflasie.✓ (3 + 3) (6)

5.3 In vryhandel is daar geen beperkings op handel tussen lande nie.✓✓
Proteksionisme beteken dat die regering binnelandse produsente teen buitelandse mededinging beskerm.✓✓ (2 + 2) (4)
[30]

VRAAG 6

6.1 6.1.1 Armoede (2)

6.1.2
- Lae inkomste
- Gebrek aan vaardighede
- Gebrek aan onderwys (Enige 2 × 1) (2)

6.1.3
- Behoorlike huise
- Gesondheidsorg-geriewe
- Water (3)

6.2
- Toename in armoede
- Toename in misdaad
- Toename in regeringsbesteding (3 × 2) (6)

6.3
- Gebrek aan infrastruktuur
- Hoë misdaadvlakke
- Hoë armoedevlakke
- Hoë werkloosheidsyfers
- Gebrek aan geskikte grond om huise te bou (Enige 4 × 2) (8)

6.4
- Tegnologie kos meer geld.
- Dit verminder menslike hulpbronne.
- Dit verhoog misdaad.
- Tegnologie moet baie dikwels bygewerk/opgradeer word. (Enige 3 × 1) (3)

6.5
- Verbruikers het meer geld om te spandeer.
- Meer goedere word geproduseer.
- Meer mense word in diens geneem om produksie te verhoog.
- Sakeondernemings maak meer wins.
- Bates se waarde neem af.
- Ekonomiese groei word gestimuleer. (6)

[30]

TOTAAL AFDELING B: 120
GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou